

Modtaget i PSAN

RETTEEN I LYNGBY

11 MRS. 2009

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 3. marts 2009 i sag nr. BS 150-497/2008:

C

(advokat Sv. Aa. Helsinghoff)

mod

Lægemedelskadeankenævnet
Vimmelskaflet 43, 2.
1161 København K
(Kammeradvokaten v/adv. Kim Holst)

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen vedrører prøvelse af en forvaltningsakt om forældelse af et erstatningskrav i anledning af en lægemiddelskade, som sagsøgeren, C har anmeldt til Patientforsikringen.

C's påstand er, at sagsøgte, Lægemedelskadeankenævnet, tilpligtes at anerkende, at den af C anmeldte lægemiddelskade ikke er forældet efter § 22 i lov om erstatning for lægemiddelskader.

Lægemedelskadeankenævnets påstand er frifindelse.

Oplysningerne i sagen

I journaltilførsel af 12. juli 1999 har medicinsk-nefrologisk ambulatorium i Herlev (herefter benævnt nyreambulatoriet) konstateret tegn på lithiumnefropati (nyrelidelse forårsaget af lithium) hos C. Ambulatoriet ville derfor skrive til hans psykiater med forespørgsel om muligheden for ophør af lithiumbehandlingen.

I journaltilførsel af 4. september 1999 fra nyreambulatoriet er det anført, at C efter hevisning fra sin psykiater har været til samtale med overlæge A på Amtssygehuset i Gentofte, og at han har anmodet om, at nyreambulatoriet fremsender oplysninger til A vedrørende nyrefunktionspåvirkningerne. Nyreambulatoriet har videre anført, at man får indtryk af, at psykiaterne har planer om at seponere (standse) lithiumbehandlingen.

Side 2/7

I journaltilførsel af 28. september 1999 fra Amtssygehuset i Gentofte har A noteret, at man på nyreambulatoriet har konstateret en stadig stigende "se-kreat." A har videre noteret, at dette formentlig er forårsaget af den langvarige lithiumbehandling, og at spørgsmålet er, om denne behandling skal fortsætte.

I journaltilførsel af 28. september 1999 fra Københavns Amts Sygehus Gentofte har A noteret, at hun har fået et brev fra nyreambulatoriet, som foreslår, at lithium seponeres (stands) på grund af dets mulige bidrag til den nedsatte nyrefunktion, som langsomt forværres. Det fremgår videre, at C har fået det dårligere, efter lithiumdoseringen er nedsat, og at han er mest indstillet på en medicinændring, hvis han ikke kan gå op i lithium. Endelig fremgår det, at det på den baggrund aftales, at lithiumbehandlingen standses til fordel for en behandling med lægemidlet carbamazepin.

C har den 9. januar 2006 udarbejdet en anmeldelse til Patientforsikringen. Anmeldelsen er ved brev af 21. februar 2006 fremsendt af overlæge J til Patientforsikringen. Sagen er indgået hos Patientforsikringen den 27. februar 2006. I anmeldelsen har C anført, at han søger erstatning for lægemiddelskade i form af lithium-nyre.

Patientforsikringen har ved brev af 28. december 2006 truffet afgørelse i sagen, hvorefter C's krav er forældet, jf. § 22, stk. 1, i lov om erstatning for lægemiddelskader.

Afgørelsen blev af C indbragt for Lægemiddelskadeankenævnet, som den 10. august 2007 traf følgende afgørelse

"Patientforsikringens afgørelse af 28. december 2006 tiltrædes.

Sagen kan indbringes for retten inden seks måneder efter, at afgørelsen er meddelt i medfør af lov om erstatning for lægemiddelskader § 20, stk. 4, som ændret ved § 76 i lov nr. 538 af 8. juni 2006. Retten kan stadfæste, ophæve eller ændre afgørelsen.

-o0o-

Sagens baggrund:

Ved Patientforsikringens afgørelse af 28. december 2006 (j.nr. 2007-00-170) fik de afslag på erstatning efter lov om erstatning for lægemiddelskader vedrørende Deres behandling med lægemidlet Lithium. Afgørelsen blev truffet i henhold til lovens § 22, stk. 1, idet Patientforsikringen fandt, at De burde have fået kendskab til skaden i 1999 og 2000, det vil sige mere end 3 år, før De indgav anmeldelse efter lov om erstatning for lægemiddelskader. Deres krav

Side 3/7

fundtes således at være forældet.

Ved skrivelse af 1. februar 2007 har De påklaget Patientforsikringens afgørelse af 28. december 2006. I klageskrivelsen har De anført, at De klager over følger efter forgiftning i forbindelse med indtagelse af Lithium i perioden 1978 til 1997 på Rigshospitalet og efterfølgende hos en privatpraktiserende psykiater samt på Gentofte Amtssygehus psykiatriske ambulatorium. De har videre anført, at De undrer Dem over, at Patientforsikringen har foretaget den indledende sagsbehandling, blot for at afvise sagen efter lovens § 22, stk. 1.

Patientforsikringen har ved udtalelse af 30. marts 2007 fastholdt sin afgørelse af 28. december 2006.

I brev af 17. maj 2007 fastholder De efter en gennemgang af Deres sygehistorie, at Patientforsikringens afgørelse af 28. december 2006 ikke kan accepteres.

Deres klage har herefter været behandlet på et møde i Lægemedelskadeankenævnet den 10. august 2007.

Sagsfremstilling:

Lægemedelskadeankenævnet har jævnfør Deres brev af 17. maj 2007 noteret sig, at De i 1978 blev henvist til Rigshospitalet med henblik på behandling med Lithium. Behandlingen med Lithium fortsatte frem til 1999, hvor De blev henvist til Nefrologisk ambulatorium på Københavns Amtssygehus i Herlev, og hvor man konstaterede aftagende nyrefunktion. Efter et længere undersøgelsesforløb på den nefrologiske afdeling blev det anbefalet at behandlingen med Lithium blev seponeret.

Begrundelse for Lægemedelskadeankenævnets afgørelse:

Da sagen vedrører eventuelle skader, der er forvoldt af lægemidler, som er udleveret til skadelidte inden den 1. januar 2007, finder den dagældende lov om erstatning for lægemiddelskader anvendelse, jf. § 63, stk. 2, nr. 3, i klage og erstatningsloven.

Det fremgår af § 22, stk. 2, i lov om erstatning for lægemiddelskader, at erstatningskrav efter denne lov skal være anmeldt til patientsforsikringsforeningen senest 3 år efter, at den erstatningsberettigede har fået eller burde have fået kendskab til skaden.

Lægemedelskadeankenævnet tiltræder, at Deres erstatningskrav er forældet, idet De ikke har anmeldt kravet inden 3 år efter, at De fik eller burde have fået kendskab til skaden.

Lægemedelskadeankenævnet har herved lagt vægt på journalmateriale, hvoraf fremgår, at De i 1999 og 2000 blev udredt på Nefrologisk ambulatorium på Københavns Amtssygehus i Herlev, hvor man konstaterede, at Deres nyrefunktion blev stadig dårligere. Behandlingen med Lithium blev der-

Side 4/7

for seponeret. Det er nævnets vurdering, at De på dette tidspunkt burde være blevet bekendt med sammenhængen mellem Lithium-behandlingen og nyreskaden.

Lægemiddelskadeankenævnet har videre lagt vægt på, at anmeldelsen til Patientforsikringen er indgået den 27. februar 2006, det vil sige mere end 5 år efter, at De burde være blevet bekendt med skaden."

Lægemiddelskadeankenævnets afgørelser er af C indbragt for domstolene ved stævning af 20. februar 2008.

Forklaringer

C har forklaret blandt andet, at han er en patient med en psykisk lidelse, og han har gået til psykiatrisk behandling i mange år. Siden 1971 har han haft forhøjet blodtryk. Han har et broget sygdomsbillede. Han spiser for tiden 24 tabletter om dagen, herunder 8 der er afstødesmedicin i anledning af nyretransplantation. I hele sin tilværelse har han rendt ind og ud ad hospitalsdøre. Han arbejdede tidligere som kordegn, men er nu førtidspensionist med beskæftigelse som kordegnvikar.

Hans privatpraktiserende psykiater forestod samtaleterapi og udskrivning af lithiumpræparater. Han har aldrig bedt om aktindsigt. Første gang, han så sine journaler, var, da han på nyreafdelingen i Herlev fik stukket en stak journaler i hånden. Konsekvent har han ikke fået oplyst, hvad der er blevet tilført journalerne i hans sager. Han har bedt de forskellige læger om at kontakte hinanden; men lægerne behandlede ham som en porcelænsfigur. Først i forbindelse med sagen for Patientforsikringen fik han set sine journaler. A på gentofte Amtssygehus har ikke fortalt ham, at han kunne søge erstatning.

Hos J gik han til samtaleterapi. Samtidig hermed foregik der bl.a. nyrebehandling på Herlev, der endte med, at han fik en ny nyre den 24. august 2006. Anmeldelsen til Patientforsikringen udarbejdede han, fordi han havde nogen viden fra nyreforeningen, hvor han er i bestyrelsen. Han har også haft en samtale med en socialrådgiver, der oplyste ham, at der var mulighed for erstatning. Han fik udleveret blandt andet en pamflet om muligheden for erstatning. Næste gang han var hos J, viste han ham pamfletten. Han mener, at J hertil svarede, at det ville han gøre noget ved. Det var vistnok J, der herefter gav ham anmeldelsesblanketten. J sagde, at han ville sørge for, at anmeldelsen blev indgivet. Udfyldelsen af blanketten foretog han selv, men J udarbejdede en lægeerklæring, der skulle benyttes sammen med anmeldelsen. Herefter kørte sagen.

J har forklaret blandt andet, at han har været speciallæge i psykiatri i 30 år. Han har udelukkende haft ansættelser i sygehusvæsenet. I

Side 5/7

2003 overtog han den ambulante behandling af C efter A. Der var et samtaleforløb hver anden måned med løbende kontrol af medicineringen i forbindelse med blodprøvetagning. Da han overtog, var lithiumbehandlingen seponeret. Han havde fået oplyst, at A efter konference med nyreambulatoriet i Herlev havde standset lithiumbehandlingen. C's tilstand har været relativt ensartet. Han somatiske tilstand har udviklet sig med en forringelse af nyrefunktionen. Der har været et sideløbende forløb på nyreambulatoriet i Herlev. Creatinintallene steg voldsomt i slutningen af 2003. Så vidt han kan se er der ikke nogen klar grund til det. Der var ikke nogen effekt af, at lithiumbehandlingen var indstillet. Den psykiske tilstand var stabil, men den nyremæssige tilstand var ikke stabil. Han husker ikke hvordan spørgsmålet om anmeldelse til Patientforsikringen kom på banen. Det kan være ham, der har omtah muligheden.

A har forklaret blandt andet, at hun er speciallæge i psykiatri. Hun har fungeret siden 1985, men de sidste år har hun ikke arbejdet med patienter. Hun er vicedirektør for psykiatrien i . Hun mødte C ; første gang i 1978 eller 1979, da han var indlagt på Rigshospitalets psykiatriske afdeling. C har fejlet mange ting. Hun mødte C igen på Gentofte Amtssygehus i 1999, hvortil C var henvist til ambulant behandling på grund af nyreproblemer. C nedsatte nyrefunktion var et problem i relation til en lithiumbehandling. Man monitorerer hele tiden for lithiumudskillelsen fra nyreme, når der foregår en lithiumbehandling. Problemet var, at C's psykiske tilstand kunne løbe løbsk i tilfælde af et ophør med lithiumbehandlingen. Selv om C ønskede at beholde lithiumbehandlingen, turde hun dog ikke gøre andet, end at standse behandlingen, da hun ikke ville risikere en lithiumforgiftning. Med hensyn til nyreproblemer henviste hun C til nyrefolkene på Herlev. Hun seponerede lithiumbehandlingen og erstattede med et andet præparat. Effekten af, at C stoppede med lithium blev monitoreret et stykke tid, hvorefter hun overlod det videre forløb til Herlev. SE-tallene holdt sig stabile. Hun havde håbet, at SE-tallene ville normalisere sig, men det skete ikke. Hun har ikke fortalt C at han kunne søge erstatning. Hun har overladt til nyrefolkene at tage sig af spørgsmål i relation til nyreme. C havde et broget sygdomsbillede, og der kan være andre grunde til den nedsatte nyrefunktion. C gik til behandling hos hende, indtil hun stoppede med at arbejde på Gentofte Amtssygehus i 2003.

Parternes synspunkter

C har gjort gældende, at forældelsen først løber, når det fulde omfang af patientskaden/lægemedelskaden kendes. Han kendte ikke omfanget af følgerne i 2000, og der er heller ikke dokumentation for, at

Side 6/7

han i 2000 skulle have en viden om, at han var påført en skade. Denne kendskab fik han først i 2004, da han kom i dialysebehandling og efterfølgende blev nyretransplanteret.

C har videre gjort gældende, at hans tilfælde er specielt, derved, at han har en fremadskridende forværring, hvorimod man normalt enten får det bedre eller forbliver på sanune niveau uden yderligere forværring. Sagen er derfor rettidig anmeldt til Patientforsikringen i februar 2006.

Lægemiddelskadeankenævnet har gjort gældende, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Lægemiddelskadeankenævnets afgørelse af 23. august 2007. Ved bevisbedømmelsen bør det tages i betragtning, at nævnet efter sin sammensætning og sin sagsbehandling er sikret en særlig erfaring i at bedømme sager efter lægemiddelskadeloven. Der skal derfor være et sikkert grundlag for at tilsidesætte afgørelsen.

Lægemiddelskadeankenævnet har videre gjort gældende, at nævnet med rette har vurderet, at C eventuelle erstatningskrav er forældet, da anmeldelse er indgivet mere end tre år efter, at C fik eller burde have fået kendskab til skaden. Nævnet har herved lagt vægt på, at C i 1999 og 2000 blev udredt på Nefrologisk Ambulatorium på Københavns Amts Sygehus Herlev, hvor man konstaterede, at hans nyrefunktion blev stadig dårligere, hvorfor behandling med lithium blev seponeret (standset).

Rettens begrundelse og afgørelse

Sagen angår et lægemiddel, der blev givet til C indtil april 2000. Spørgsmål om forældelse skal derfor afgøres efter § 22 i den dagældende lov om erstatning for lægemiddelskader (lov nr. 1120 af 20. december 1995 med senere ændringer).

Retten finder, at bestemmelsen i denne lovs § 22 skal fortolkes i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i § 19 i den dagældende lov om patientforsikring (lov nr. 367 af 6. juni 1991 med senere ændringer).

Anmeldelsen til Patientforsikringen indgik den 27. februar 2006. Et eventuelt erstatningsansvar vil herefter kun være bortfaldet, hvis det kan lægges til grund, at C på et tidspunkt, der ligger før den 27. februar 2003 har fået eller burde have fået kendskab til ikke alene sin nyreinddelse, men også til at denne kunne være forårsaget af lægemidlet lithium eller muligvis kunne være undgået ved anvendelsen af et andet lægemiddel og dermed til, at der kan være grundlag for et krav om erstatning efter lov om erstatning for lægemiddelskader.

Det fremgår af C's

journaler, at nyreambulatoriet

Side 7/7

ønskede lithiumbehandlingen indstillet på grund af behandlingens skadelige virkninger på C's nyrer. C bad i henhold til journalindførslen selv om, at nyreambulatoriet skulle fremsende oplysninger til psykiateren A vedrørende nyrefunktionspåvirkningerne.

A har forklaret, at C i den periode, da han fik lithiumbehandling, løbende blev undersøgt for lægemidlets påvirkning af nyrene. Hun har videre forklaret, at hun bragte lithiumbehandlingen til ophør trods C's modvilje, fordi lægemidlet var problematisk at anvende efter den indtrufne nyrelidelse. Behandlingen med lithium blev derfor erstattet af en behandling med et andet lægemiddel. I henhold til journaltilførsel skete dette den 11. april 2000.

Der er ikke på nuværende tidspunkt foretaget en vurdering af, hvorvidt C's nyrelidelse har sammenhæng med lithiumbehandlingen. Retten finder imidlertid, at den mulige sammenhæng mellem lægemidlet lithium og C's nyrelidelse må have stået ham klart i forbindelse med det forløb, der førte til lithiumbehandlingens ophør i 2000.

Der er herefter ikke det fornødne sikre grundlag for at tilsidesætte Lægemedelskadeankenævnets afgørelse, hvorfor nævnets frifindelsespåstand tages til følge.

Ved fastsættelsen af sagsomkostninger er der lagt vægt på sagens omfang og udfald.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Lægemedelskadeankenævnet, findes.

Huden 14 dage betaler sagsøger, C, i sagsomkostninger til sagsøgte, Lægemedelskadeankenævnet, 30.000 kr.

Seemp
Dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Lyngby, den 11. marts 2009.

Christina Landin, kontorfuldmægtig